

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פליליים

ע"פ 2337/13

ע"פ 2954/13

לפני :
כבוד השופט ע' ארבל
כבוד השופט ח' מלצר
כבוד השופט נ' סולברג

המערערים בע"פ 2337/13 :
1. מהנד קואסמה
2. מחמד קואסמה

המערערים בע"פ 2954/13 :
1. אחמד בצבוץ
2. עלאא קימרי
3. מוחמד דויק

נ ג ד

המשיבה :
מדינת ישראל

ערעורים על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים
מיום 4.3.2013 בת"פ 41851-06-12 שניתן על ידי כבוד
השופט י' נועם

תאריך הישיבה :
י"א בסיון התשע"ג (20.5.2013)

בשם המערערים בע"פ 2337/13 : עו"ד מנחם בלום
בשם המערערים בע"פ 2954/13 : עו"ד אחלאם ש. חדאד

בשם המשיבה :
עו"ד סיון רוסו

בשם שירות המבחן למבוגרים :
גב' ברכה וייס

פסק-דין

השופטת ע' ארבל:

ערעורים על גזר הדין שניתן על ידי בית המשפט המחוזי בירושלים בת"פ 41851-06-12, מיום 4.3.2013 (כבוד השופט י' נועם).

רקע

1. שני המערערים בע"פ 2337/13: המערער 1, מהנדס קואסמה (להלן: מהנדס), ואחיו, המערער 2, מחמד קואסמה (להלן: מחמד), הורשעו יחד עם שלושת המערערים בע"פ 2954/13: המערער 1, אחמד בצבוץ (להלן: אחמד), המערער 2, עלאא קימרי (להלן: עלאא) והמערער 3, מוחמד דויק (להלן: מוחמד), על יסוד הודאתם בהסדר טיעון, בעובדותיו של כתב אישום מתוקן, שייחס להם שורה של עבירות במספר אישומים, ובהן קשירת קשר לביצוע פשע לפי סעיף 499(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק); ניסיון הצתה לפי סעיף 448 (רישא) לחוק בשילוב סעיף 25 לחוק; ניסיון לגרימת חבלה בכוונה מחמירה לפי סעיף 329(א)(2) לחוק; ניסיון תקיפת שוטר בנסיבות מחמירות לפי סעיפים 274(1), (2) ו-(3) לחוק; ייצור נשק לפי סעיף 144(ב) לחוק והתפרעות לפי סעיף 152 לחוק, וכן בסיוע לעבירות אלו.

2. על-פי האמור בכתב האישום המתוקן בשכונת סילוואן במזרח ירושלים מתגוררות בשכונת לאוכלוסייה הערבית מספר משפחות יהודיות המרוכזות במספר מבנים. בשכונה נמצא דרך קבע כוח של משמר הגבול, וכן מבוצעים בה סיורים של כוחות משטרה ומשמר הגבול ושל רכבי אבטחה. על פי כתב האישום המתוקן המערערים ביצעו את העבירות בהן הורשעו במטרה להביא לעזיבתן של המשפחות היהודיות משכונת סילוואן, וכדי למנוע מרשויות החוק מלהיכנס לשכונה ולאכוף את הדין בתחומה. כתב האישום המתוקן מתאר מסכת אירועים בהם יידו המערערים בקבוקי תבערה לעבר כוחות הביטחון והתושבים היהודיים בשכונה, לעבר המבנים בהם מתגוררים התושבים היהודים ולעבר רכבי האבטחה שלהם. כל אחד מהמערערים הורשע במסגרת הסדר הטיעון בשורה של עבירות במספר אישומים שעניינם ידוי בקבוקי תבערה כמפורט לעיל.

הודאת המערערים ניתנה, כאמור, במסגרת הסדר טיעון לפיו הודה כל אחד מהמערערים במספר אישומים שיוחסו לו בכתב האישום המתוקן. הסדר הטיעון לא חל על גובה העונש.

גזר הדין

3. טרם גזירת הדין בחן בית המשפט את נסיבות חייו של כל מערער: בית המשפט ציין כי מהנד הוא כבן 19, רווק, בעל עבר נקי. בעת שהיה בכיתה י' נפצע בעינו מכדור שנורה לעברו על ידי חייל וכיום הוא בעל עין תותבת. לדברי מהנד, מעורבותו באירועים קשורה לתחושת נקם ולרצון לפגוע בחיילי צה"ל בשל הפגיעה בעינו, אך הוא מבין שטעה בהתנהלותו ואין בכוונתו לחזור על מעשיו. שירות המבחן נמנע מליתן המלצה בעניינו. מחמד הוא בן 24, רווק ואחיו של מהנד. עברו נקי. שירות המבחן התרשם מסיכון גבוה להישנות התנהגות דומה בעתיד והמליץ להטיל על מחמד עונש מוחשי שיחדד עבורו את "מחיר" התנהלותו שיהיה בו כדי להרתיע. אשר לאחמד, צוין כי הוא כבן 22, רווק, והיה עובר למעצרו, תלמיד בשנה הרביעית בלימודי עבודה סוציאלית במסגרת האוניברסיטה הפתוחה. עברו נקי. שירות המבחן נמנע מהמלצה בעניינו. לגבי עלאא ציין בית המשפט כי הוא כבן 19, רווק. אמו נפטרה לפני כשנתיים ממחלה קשה. לחובתו של עלאא הרשעה קודמת בעבירות הצתה, קשירת קשר לביצוע פשע, ניסיון לתקיפה והשתתפות בהתפרעות שבוצעו בחודש פברואר 2009, כשהיה קטין, ובגינן נענש בביצוע שירות לתועלת הציבור, מאסר על תנאי וצו מבחן. שירות המבחן נמנע ממתן המלצה טיפולית בעניינו, בין היתר בשל כך שלא ניצל את ההזדמנות שניתנה לו לערוך שינוי. אשר למוחמד, נקבע כי מדובר ברווק בן 21, שעובר למעצרו עבד אצל קבלן בעבודות גבס והתעתד להתמקצע בתחום. עברו נקי. מוחמד הודה בביצוע העבירות והביע חרטה על מעשיו. מוחמד שלל את האפשרות שביסוד המעשים עמד רקע לאומני וטען כי נגרר אחרי חבריו. שירות המבחן העריך שהעבירות בוצעו כאקט של פריצת גבולות, חיפוש ריגושים והיגררות אחרי אחרים, גם במחיר של נטילת סיכונים. מאחר שמוחמד לקח אחריות על מעשיו, ובשל סיכון נמוך להישנות עבירות דומות, המליץ שירות המבחן לשקול להסתפק בהטלת מאסר שיחפוץ את תקופת מעצרו.

4. בטרם בואו לגזור את דינם של המערערים ציין בית המשפט קמא את ההלכה הפסוקה לפיה הסיכון הנשקף לביטחון הציבור מאירועי אלימות קשים של יידוי בקבוקי תבערה לעבר כלי רכב, לעבר גורמי אכיפת החוק ולעבר מבנים מחייב, ככלל, ענישה מחמירה. בית המשפט הוסיף כי עבירת הצתה נחשבת חמורה בהתחשב

בפוטנציאל הסיכון הנשקף ממנה הן לרכוש הן לחיי אדם ובתכליתן לפגוע בביטחון הציבור ובשלטון החוק בשל מניע אידיאולוגי, וציין את ההכרח במדיניות של ענישה מכבידה על מנת להוקיע, להרתיע ולשרש מעשים שכאלה. בית המשפט לקח בחשבון את העובדה שפרט לאישום אחד, לא פגעו בקבוקי התבערה ברכב או בבניין מגורים, אך קבע כי אין בכך כדי להקהות את המסוכנות שבמעשים.

5. בשל נסיבות העניין הכוללות ריבוי עבירות, אישומים ונאשמים, קבע בית המשפט קמא כי לא ניתן לקבוע את מתחם הענישה ההולם בעניין כל עבירה ועבירה או כל אישום בזיקה לכל נאשם בנפרד, ובפרט, בהצטברות האירועים. בית המשפט קבע כי מתחם הענישה ההולם בכל אישום הכולל עבירות של ידוי בקבוק תבערה לעבר כלי רכב או לעבר בניין מגורים, שבו הייתה הרשעה בעבירות של ייצור נשק, ניסיון הצתה וניסיון לגרימת חבלה בכוונה מחמירה הוא בין 12 חודשים ל-40 חודשי מאסר למבצע העיקרי, ובין 8 חודשים ל-30 חודשי מאסר למסייע. בהתחשב בחומרת העבירות ונסיבות ביצוען, ריבוי העבירות והישנותן, קבע בית המשפט כי מן הראוי להשית על המערערים מאסר ממושך, זאת בשל שיקולי גמול, הגנה על ביטחון הציבור ולשם הרתעה אפקטיבית, אינדיבידואלית וכללית. יחד עם זאת, התחשב בית המשפט בגילם הצעיר של המערערים, הודאתם בחקירה שחסכה זמן שיפוטי ניכר, החרטה שהביעו על מעשיהם, נסיבותיהם האישיות ועברם הנקי (פרט לעלאא), וכן, בחלקן של כל אחד בביצוע העבירות.

6. על יסוד האמור דן בית המשפט את מהנד ל-40 חודשי מאסר בפועל החל מיום מעצרו - 28.5.2012, ולששה חודשי מאסר על תנאי למשך שלוש שנים מיום שחרורו מהמאסר. את מחמד דן בית המשפט ל-36 חודשי מאסר בפועל החל מיום מעצרו - 7.6.2012, ולחמישה חודשי מאסר על תנאי למשך שלוש שנים מיום שחרורו מהמאסר. על אחמד הטיל בית המשפט 40 חודשי מאסר בפועל מיום מעצרו - 8.5.2012, וששה חודשי מאסר על תנאי למשך שלוש שנים מיום שחרורו מהמאסר. על עלאא נגזרו 40 חודשי מאסר בפועל מיום מעצרו - 28.5.2012, וששה חודשי מאסר על תנאי למשך שלוש שנים מיום שחרורו מהמאסר. בנוסף, הופעל תנאי מתיק קודם, כך שבסך הכול הוטל עליו עונש של 42 חודשי מאסר ממועד מעצרו. על מוחמד נגזרו 36 חודשי מאסר בפועל מיום מעצרו - 5.6.2012, וחמישה חודשי מאסר על תנאי למשך שלוש שנים מיום שחרורו מהמאסר.

כל המערערים ערערו על חומרת העונש בשני ערעורים שהדיון בהם אוחד.

7. בא-כוחם של מהנד ומחמד עתר להקל בעונש שנגזר עליהם. לטענתו, העונשים שהטיל בית המשפט חמורים מדי, בהתחשב בעובדה שלא נפגע איש ולא נגרם נזק לרכוש. הסנגור מפנה לפער הגדול, לטענתו, ברמת הענישה של המערערים לעומת העונש שנגזר על נאשמים אחרים באותה פרשה על ידי מותב אחר, במסגרת תיק שהתנהל במקביל בבית המשפט המחוזי בירושלים. לדברי הסנגור, מדובר בבני אותו גיל ובמספר מעשים דומה. כמו כן, טוען בא-כוח המערערים כי בית המשפט נתן משקל מועט מדי לנסיבותיהם האישיות של המערערים ולסיכויי שיקומם. הסנגור מדגיש כי למהנד ולמחמד עבר נקי וטוען שהיה מקום לתת לכך משקל רב. לדברי הסנגור, בית המשפט לא התייחס כלל לפגיעה הקשה בעינו של מהנד, על לא עוול בכפו, אשר השפיעה על מהלך חייו לרעה, הן מבחינה פיזית הן מבחינה נפשית והייתה המניע לביצוע העבירות. בעניין מהנד ביקש בא-כוחו לצרף כראיה חוות דעת רפואית של מומחה לפסיכיאטריה מיום 15.8.2011 שעניינה הערכת מצבו הנפשי של מהנד בעקבות הפגיעה בעינו. לדברי הסנגור, פגיעה זו השפיעה גם על האח מחמד, ובעקבותיה פנו אליהם המערערים האחרים ושכנעו אותם להצטרף לכנופיה. לטענת הסנגור, ההצטרפות לכנופיה נבעה מכעס גדול על כוחות הביטחון ומתחושות קיפוח ולא בהכרח ממניעים לאומניים, והוא מבקש מבית המשפט לעשות אבחנה בין פעילות המערערים לבין פעילות של קבוצה מאורגנת. לדעת הסנגור, עונשי המאסר הממושכים שהוטלו על המערערים ישרישו בהם התנהגות אלימה על רקע לאומני, בהתחשב בעובדה שהם כלואים בבית סוהר המיועד לאסירים ביטחוניים. לכן, לדעתו, ענישה מחמירה תחטיא המטרה במקרה דנא.

8. באת-כוחם של אחמד, עלאא ומוחמד מבקשת גם היא להקל בעונשם. לטענתה, בית המשפט החמיר יתר על המידה עם המערערים, לא נתן את המשקל הראוי להודאתם בשלב החקירה ובמסגרת הסדר הטיעון, וגם לא לעברם הנקי (פרט לעלאא), לגילם הצעיר ולנסיבות האישיות של כל אחד מהם. לדעת הסנגורית, מדובר במסכת אירועים אחת, אך בית המשפט החשיבה כריבוי אישומים באופן שגרם להחמרה בענישה. לטענתה, לא עמד מניע אידיאולוגי ביסוד ביצוע העבירות, אלא המערערים נגררו אחרי אחרים. אף לא הוכח, לטענתה, שנגרם נזק כלשהו. במסגרת הדיון הפנתה באת-כוח המערערים לעונשים הקלים יותר שקיבלו שותפים לאישומים בהם הורשעו המערערים במסגרת התיק שהתנהל במקביל בבית המשפט המחוזי בפני מותב אחר. באת-כוח המערערים הפנתה גם לתסקיר החיובי בעניינו של מוחמד שמעשיו פחותים מכולם.

לדעתה, בית המשפט לא יישם את האמור בתסקיר, ומוחמד קיבל עונש כמעט זהה לעונש שהושת על יתר המערערים. לדעת הסנגורית, בית המשפט החמיר עם המערערים בקובעו את רף הענישה הגבוה של 40 חודשי מאסר. בשים לב לעיקרון אחדות הענישה מבקשת הסנגורית להקל בעונשם של המערערים באופן משמעותי.

באי-כוח המערערים משיגים שניהם על תנאי הכליאה של המערערים ועל סיווגם כאסירים ביטחוניים באופן המונע מהם שיקום.

טענות המשיבה

9. באת-כוח המדינה מבקשת לדחות את הערעורים. לדבריה, בניגוד למערערים כאן, הורשעו כל אחד מהנאשמים בתיק המקביל באישום אחד בלבד, ובהתאם, נגזר עליהם עונש של בין 10 ל-17 חודשי מאסר. לדברי באת-כוח המדינה שם היה מדובר בנאשמים קטינים וצעירים מאוד, רובם ללא עבר פלילי. לעומת זאת, טוענת באת-כוח המדינה כי במקרה דנא ביצעו המערערים את המעשים מספר פעמים בהזדמנויות שונות במשך כחצי שנה. באת-כוח המדינה מזכירה שמדובר בהסדרי טיעון סגורים בנסיבות העניין, בשל קשיים ראייתיים שעלו במקרה דנא. לדבריה, העונש שנגזר משקף את נכונות המערערים לפגוע בחפים מפשע. לדעתה, רק ענישה מרתיעה ועקבית תצליח לעקור את התופעה מהשורש, ורק נס מנע במקרה דנא תוצאות חמורות. באת-כוח המדינה טוענת עוד כי אף אחד מהמערערים לא קיבל עונש שעלה על הרף העליון במתחם הענישה בנוגע לאירוע אחד, כמתחייב מתיקון 113 לחוק, והתנגדה להגשת חוות הדעת הרפואית בנוגע למהנד. באת-כוח המדינה ציינה בהקשר זה כי מהנד נפגע בעינו בשנת 2010 ואילו העבירות בהן הורשע בוצעו בשנת 2012, וכללו יידוי בקבוקי תבערה גם על בתי מגורים של תושבים יהודים. אשר למוחמד, מציינת באת-כוח המדינה כי מדובר בבחור בן 21 המחפש ריגושים תוך לקיחת סיכונים, ומדגישה שמוחמד לקח חלק בהתארגנות טרוריסטית מתוכננת היטב.

דיון והכרעה

10. עיינתי בכתבי הערעורים, שמעתי את טענות בעלי הדין בעל-פה, בחנתי את החומר שהוגש בדיון והגעתי למסקנה כי דין הערעור להידחות. כידוע, ככלל, ערכאת הערעור אינה מתערבת כעניין שבשגרה בחומרת העונש שהטילה הערכאה המבררת, אלא במקרים חריגים בלבד (למשל: ע"פ 897/12 סלהב נ' מדינת ישראל, פסקה 46 ((30.7.2012)).

11. לפני כשנה נכנס לתוקף תיקון מספר 113 לחוק, אשר מטרתו היא להבנות את שיקול-דעתו של בית המשפט במלאכת גזירת הדין בהתאם לעקרונות ושיקולים מנחים, המפורטים בסעיפים 40א-40טו בסימן א'1 בפרק ו' לחוק. בגדרו של התיקון לחוק ניתנה הבכורה לעקרון ההלימה, אשר נועד להבטיח כי סוג ומידת העונש שיושג על הנאשם יהלום את חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ואת מידת אשמו של הנאשם (סעיף 40ב לחוק). לשם הגשמת עיקרון זה קבע החוק מנגנון שראשיתו בקביעת מתחם העונש ההולם וסופו בקביעת העונש המתאים לנאשם בתוך המתחם שנקבע, תוך אפשרות לחרוג מהמתחם משיקולי שיקום (לקולה) או הגנה על שלום הציבור (לחומרה), כאמור בסעיף 40ג(ב) לחוק. מתחם העונש ההולם מגלם הכרעה ערכית המשקללת את הערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, את מידת הפגיעה בו, את מדיניות הענישה הנהוגה ביחס לעבירה זו ואת נסיבות ביצועה, לרבות מידת אשמו של הנאשם (להרחבה בנושא מתחם הענישה והיקפו הרצוי, וכן, להדגשת ההבדל שבין מתחם העונש לבין טווח הענישה המקובל ראו פסק דיני שניתן לאחרונה ואליו הצטרפו השופטים ח' מלצר וי' דנציגר בע"פ 1323/13 דן נ' מדינת ישראל (5.6.2013), פסקאות 6-9).

בהתחשב באמור לעיל אבחן עתה את טענות המערערים לפיהן בית המשפט קמא החמיר בעונשם יתר על המידה.

12. לאחר עיון ושקילת החומר שהוגש הגעתי לכלל מסקנה כי אין הצדקה להתערב בעונשים שהוטלו על המערערים על ידי בית המשפט קמא. אפרט מסקנתי להלן. כאמור, המערערים הורשעו בשורה של עבירות במספר אישומים שנעשו על רקע אידיאולוגי, שעמם לא ניתן להשלים. בהקשר זה אציין כי בכתב האישום המתוקן נכתב במפורש כי המערערים "פעלו כמתואר בכתב האישום מתוך מטרה להוציא את היהודים מהשכונה ולמנוע מאנשי משמר החוק הישראליים מלהיכנס לשכונה ולאכוף את הדין בשטח זה". מאחר שכתב האישום המתוקן הוגש במסגרת הסדר טיעון עליו הסכימו בעלי הדין, יש לדחות את הטענה שהעלו באי-כוח המערערים לפיה העבירות לא נעברו על רקע אידיאולוגי, אלא מסיבות אחרות. אוסיף כי סוג עבירות זה, שעניינן בקבוקי תבערה, מחייב ענישה מחמירה. תוצאותיו של בקבוק תבערה, וכבר היו דברים מעולם, עלולות להיות קשות ביותר, וראוי אפוא כי ייצא הקול שהענישה בכגון דא לא תהא קלה (ע"פ 262/06 פלוני נ' מדינת ישראל (6.7.2006)); השוו: ע"פ 5984/09 מדינת ישראל נ' עוודאללה (1.9.2009)). וכבר חזרתי והדגשתי בעבר שעל בתי

המשפט "להעביר מסר חד משמעי ונוקב של הרתעה מפני מעשים אלו שחוזרים ונשנים לצערנו ולא פעם מסתיימים בפגיעה ממש", וכן כי במעשים אלו שמבוצעים על רקע אידיאולוגי-לאומני "נדחים שיקולים אחרים מפני שיקול ההרתעה" (ראו ע"פ 9201/06 פלוני נ' מדינת ישראל (6.3.2007)). לפיכך, על ידו בקבוקי תבערה העלולים לגרום להתלקחות רחבה ואף לפגיעה באדם, ראוי שתינתן ענישה הולמת (למשל, ע"פ 5873/09 ביומי נ' מדינת ישראל (8.12.2010), להלן: עניין ביומי). בהתחשב במסוכנות הרבה של העבירות הללו יש הכרח, אפוא, במדיניות של ענישה מכבידה על מנת להוקיע, להרתיע ולשרש מעשים שכאלה. מדיניות ענישה זו תבטא באופן הולם את ההגנה על הערך החברתי הנפגע כתוצאה מפעילות עבריינית זו - שמירה על ביטחון הציבור ושלטון החוק.

13. יתרה מכך, יש לזכור כי במקרה דנא הורשעו כל אחד מהמעוררים בשורה של עבירות במספר אישומים המשקפים מספר מעשים שנעשו בהזדמנויות שונות במשך מספר חודשים, ואין מדובר באירוע יחיד. יש לדחות בהקשר זה את טענת המערערים לפיה העונשים שהושטו עליהם חמורים בהרבה מהעונשים שהוטלו על נאשמים אחרים במסגרת התיק שהתנהל במקביל בבית המשפט המחוזי בירושלים בפני מותב אחר. עיינתי בכתב האישום המתוקן, בהכרעת הדין, בפרוטוקולים של דיוני הטיעון לעונש ובגזרי הדין שניתנו בתיק המקביל בנוגע לשותפיהם של המערערים, אשר הועברו לעיוני במהלך הדיון ולאחריו. העיון מעלה כי כל אחד מהנאשמים שם הורשע במסגרת הסדר טיעון באישום אחד בלבד בהתחשב בקושי הראייתי שהיה קיים בתיק. בהתאם, העונש שנגזר על כל אחד מהנאשמים שם היה קל יותר מזה שהוטל על המערערים במקרה שלפנינו. בנוסף, חלק מהנאשמים שם היו קטינים או צעירים מאוד ורובם ללא עבר פלילי. לכן, בסופו של יום, אין מדובר בפער ענישה משמעותי, כטענת באי-כוח המערערים, ובכל מקרה, אין מדובר בפער המצדיק את התערבותנו (השוו ע"פ 6224/11 אבו רומי נ' מדינת ישראל (19.5.2013)).

14. כאמור, בית המשפט המחוזי קבע כי מתחם הענישה ההולם בכל אישום הכולל עבירות של ידו בקבוק תבערה לעבר כלי רכב או לעבר בניין מגורים, שבו הייתה הרשעה בעבירות של ייצור נשק, ניסיון הצתה וניסיון לגרימת חבלה בכוונה מחמירה הוא בין 12 חודשים ל-40 חודשי מאסר למבצע העיקרי, ובין 8 חודשים ל-30 חודשי מאסר למסייע. בנסיבות העניין, מתחם העונש שקבע בית המשפט קמא הוא אכן הולם, ונקבע בהתאם לעיקרון המנחה לפיו יהיה יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם לבין סוג ומידת העונש המוטל עליו. כפי שכתבתי

לעיל, המסוכנות הנשקפת ממעשי המערערים ברורה מאליה והמעשים נעשו על רקע אידיאולוגי.

15. יתר על כן, בקביעת מתחם העונש ההולם למעשה העבירה שביצע נאשם, יתחשב בית המשפט בהתקיימותן של נסיבות הקשורות בביצוע העבירה המפורטות בסעיף 40ט לחוק, ככל שסבר שהן משפיעות על חומרת מעשה העבירה ועל אשמו של הנאשם: בין היתר, יתחשב בית המשפט בנזק שהיה צפוי להיגרם מביצוע העבירה וכן בנזק שנגרם מביצוע העבירה (סעיף 40ט(א)(3) ו-(4) לחוק). כך נהג בית המשפט המחוזי בגזירת דינם של המערערים: אכן, במקרה דנא לא הייתה פגיעה בגוף ולא ברכוש והיה בכך כדי להביא לריכוך מסוים ולקביעת עונש שאינו ברף הענישה העליון של מתחם העונש ההולם. אך עדיין, באיזון הכולל, יש לזכור כי אין בכך כדי להקלות את המסוכנות הנשקפת ממעשים אלו (ראו למשל, ע"פ 3063/12 מדינת ישראל נ' עודה (8.5.2012); ע"פ 7643/11 מסוודה נ' מדינת ישראל (7.4.2013)), יש לזכור גם כי המערערים הורשעו בביצוע שורה של עבירות במספר אישומים.

16. זאת ועוד, העובדה שמעשיו של מוחמד פחותים בחומרתם בהשוואה למעשי יתר המערערים לא נעלמה מעיני. עובדה זו נלקחה בחשבון כנסיבה הקשורה בביצוע העבירה בקביעת מתחם העונש ההולם של מוחמד בפרט, יחד עם נסיבות נוספות הקשורות בביצוע העבירה. כן קראתי את חוות הדעת הרפואית שהוגשה בעניינו של מהנד ונתתי דעתי לפגיעה המצערת בעינו. אציין כי אין בפגיעה זו כדי להצדיק את ביצוע העבירות על ידו ועל ידי אחיו, מחמד, אם כי ניתן להתחשב בה כשיקול לקביעת מידת אשמתם של מהנד ומחמד במסגרת קביעת מתחם העונש ההולם (ראו סעיף 40ט(8) לחוק כנסיבה העשויה להפחית את חומרת מעשה העבירה ואת אשמו של הנאשם). כאמור, בשקלול השיקולים השונים והנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, אני סבורה כי מתחם הענישה שנקבע על ידי בית המשפט המחוזי הוא אכן הולם. על יסוד האמור לעיל, אין לדעתי, מקום להתערב בו בהתחשב, בין היתר, במדיניות הענישה הנהוגה, שפירט בית המשפט המחוזי והמובאת בפסקה 5 לעיל.

17. באמור לעיל לא די שכן עתה יש לבחון את העונשים שנגזרו בפועל על המערערים - האם הם תחומים בתוך מתחם העונש ההולם שקבע בית המשפט? על פי החוק על בית המשפט לגזור את העונש המתאים לנאשם בהתחשב בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, כאמור בסעיף 40ט לחוק, אך בית המשפט רשאי לתרוג ממתחם העונש ההולם בשל שיקולי שיקום או הגנה על שלום הציבור לפי הוראות סעיפים 40ד ו-40ה לחוק. במקרה דנא למערערים (פרט לעלאא) אין עבר פלילי. בית המשפט קמא זקף זאת לזכותם, כמו גם את גילם הצעיר, הודאתם במסגרת הסדר

הטיעון והחרטה שהביעו. נתתי דעתי גם לתסקירי שירות המבחן שהוגשו בעניינם ובמיוחד לתסקירו החיובי של מוחמד. אוסיף כי עיון בתסקירים המשלימים מעלה שלמהנד ולאחמד נזקפו עבירות משמעת במהלך המאסר. כמו כן לקחתי בחשבון גם את נסיבות חייו הקשות של עלאא. בנסיבות העניין כאמור, לא מצאתי לנכון להתערב בעונשים שהוטלו בפועל על המערערים, התחומים בתוך מתחם העונש ההולם הכולל את מדיניות הענישה הנהוגה, נסיבות ביצוע העבירות ומידת אשמו של כל אחד מהמערערים, והמאזן בין השיקולים לחומרה ולקולה בעניינם של המערערים. העונשים שהוטלו על המערערים במקרה דנא תחומים בתוך מתחם הענישה ההולם, ואף אינם חורגים מטווח הענישה הנהוג בעבירות מהסוג עליהן עברו. לפיכך אני סבורה כי יש להותיר את העונשים שהוטלו על המערערים על כנם.

18. אשר לטענה בדבר סיווג המערערים כאסירים ביטחוניים אשר אינם זכאים לשיקום, אזכיר כי לא אחת העיר בית משפט זה על נושא השיקום לגבי אסירים ביטחוניים במקרים המתאימים. אני מפנה בהקשר זה לדברים שנכתבו בעניין בעבר למשל בעניין ביומי פסקה י"א, וכן בע"פ 10118/06 פלוני נ' מדינת ישראל (30.4.2007) לפיהם:

"יש מקום שאנשים צעירים כל כך הבאים מרקע של מצוקה, אף לאחר שעברו עבירות חמורות, יזכו לטיפול סוציאלי. נבקש כי הנושא ייבדק כראוי על ידי התביעה ושלטונות בתי הסוהר".

19. סיכומי של דבר, התרשמתי כי העונשים שנגזרו על המערערים הולמים את מכלול השיקולים הצריכים לעניין. יש לקוות כי התקופה במאסר תהווה לקח וכי המערערים לא יחזרו לסורם. בגילם, עדיין פתוחה בפניהם הדרך לחיים נורמטיביים, ללימודים ולרכישת מקצוע. אני מקווה כי ילכו בה. כאמור, לא אוכל להיעתר לערעור.

אני מציעה אפוא להותיר את העונשים שנגזרו על המערערים על כנם ולדחות את הערעור.

השופט ח' מלצר:

אני מסכים.

ש ו פ ט

השופט נ' סולברג:

אני מסכים.

ש ו פ ט

הוחלט כאמור בפסק דינה של השופטת ע' ארבל.

ניתן היום, י"ב בתשרי תשע"ד (16.9.13).

ש ו פ ט

ש ו פ ט

ש ו פ ט ת